

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 80th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 32 Boston, Mass., Antradienis 9 d. Rugsėjo (August), 1910 m. M. III.
Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879.

THE LITHUANIAN WEEKLY "TEVYNĖ"

Published every Week by Lithuanian Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50 c.
For non members, in the United States.....\$1.25.
For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00.
For non members to Foreign Countries.....\$1.75

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TEVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

SAVAITRAŠTIS "TEVYNĖ"

Išėina kas Antradienis (Užrašas) South Boston'e, Mass.

PRENUMERATA METUI:

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienytose Valst. 50 c.
Ne sąnariams Suvienytose Valstijose.....\$1.25.
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.00.
Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.75

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TEVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

S. L. A. Nariams.

Ženkliai.

SLA. nariai, kiekvienas privalo nešioti SLA. ženklelį, kaip ženklią tautiškos draugijos. Ženkliai yra auksiniai ir paausuoti. Kaina ženklių yra: **25c., \$1.00 ir \$1.50.** Galima gauti pas SLA. centro išdininką, sykiu su reikalavimu atsiunčiant pinigus, registruotame laiške ar pašto Money Orderiu, uždedant šiojį adresą:

Jonas Skritulskas

26 Broad Street, New Britain, Conn.

Konstitucijos.

Naujai besitveriančios kuopos, ar šiaip ypatos, norinčios prisirašyti prie SLA ir geidžiant žinoti SLA. įstatymus, turi būtinai pažinti SLA. konstituciją. Konstitucijas galima gauti pas SLA. centro išdininką, kreipianties šiuo adresu:

Jonas Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn.

Knygos.

SLA. kuopos, norinčios užlaikyti tvarkoje savo narių surašus, idant nebūtų kėblumų, būtinai turi turėti atsakančią knygą narių mokymų surašymui. Tokias knygas galima gauti pas SLA. centro sekretorių. Knygų kainos yra **\$1.75** už 100 lakštų su drūtais apdarais. Kuopai reikalinga knyga su tiek lakštų, kiek kuopoje yra narių, nes kiekvienam nariui yra pavesta vienas lakštas. Todėl, kuriai kuopai neužtenka knygos su 100 lakštų, galima pas centro sekretorių gauti lakštų skaitant po 25c. už kiekvieną 100 lakštų. Šitos knygos taip padarytos, kad jose galima sumažinti ir padidinti lakštų skaitlį, t. y., reikalui esant, galima nereikalingus lakštus išimti, o neužtenkant esančių, padėti. Reikalaudami tokių knygų, siųskite pinigus sykiu su reikalavimu ir aiškiai paminėkite, jog reikalaujate **kuopoms knygų.** Reikalavimus sykiu su pinigais siųskite centro išdininkui, adresu

Jonas Skritulskas,

26 Broad Street, New Britain, Conn.

Blankos.

Kuopos, norėdamos išvengti klaidų siunčiant narių mokestis į centro išdą, visuomet ir būtinai, surašymui narių mokestų, turi vartoti tam tyčia atspaudintas blankas ir jose pažymėtose rubrikose užrašyti narių mokestis, kokios yra mokamos. Šitas blankas gausite dykai, pareikalaudami nuo centro sekretoriaus, adresuodami:

Jonas Žemantauskas,

39 W. Porter street, Waterbury, Conn.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mingams ir veseiloms, iš tolesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

LIETUVIŲ UŽEIGA PAS

P. CZAPLIKA

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, žilius, visada švieži, vynai ir visokie likerai geriausi. Visokius gėrymus veseiloms, krikštynom ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A St.

So. Boston, Mass.

Telefonas Yards 8162

DR. A. L. GRAIČUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur sutelkiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago Ill.

NAUJA SPAUSTUVE

Įrengėme taip puikiai ir su naujais pagerinimais, kad joje atliekame dailiai, greitai ir už prieinamą kainą įvairių-įvairiausių spaudos darbus, kaip va: draugijų konstitucijas, tikietus, programus teatrams ir baliams, visokius apgarsinimus, knygas ir t.t. **Spalvuotas darbas yra mūsų specializacija.** Norintieji turėti rūpestingai atliktą spaudos darbą, kaip iš dailės, taip ir iš kalbos pusės, kreipkitės ypatingai ar laišku šiuo antrašu: :: :: ::

J. ILGAUDAS & P. GARMUS
1613 So. Halsted st. Chicago, Ill.

"DAGIS"

Kritikos, Satyros ir Juokų Mėnesinis Laikraštis
DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršialiais. viso 24 puslapių, kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomenę, todėl Dagis turi rastis kiekvieno lietuviu name, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksmumas ir juokai, o Dagis nesigaili straipsnių su įvairiais pasiūlymais ir juokais.

DAGIS kaina labai žema, tiktai po 10 centų num., arba **\$1.00** metams.

Siuočiant prenumeratą, adresuokite:

"Dagis" Publ. Co.

812 - 33 st., Chicago, Ill.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiskos popieros, 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijų ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą, 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsystės popieras, 5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Kągelė kožnam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. **Kaina 25 centai.** Pinigus ir laiskus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,

1/2 Clerk of Court, POTTSVILLE, PA.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvėpančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviai ras mandagius patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas:
Cezara Vaszkeliviciu,
124 Millbury St., Worcester, Mass.

MOKINKIMES PATYS

Gramatika	angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta)	\$1.00
Vaikų Draugas	arba kaip mokintis skaityt ir rašyt be mokintojo	15 c
Aritmetika	mokintis rokundų be mokintojo su paveikslais (apdaryta)	35 c.
Naujas Budas	mokintis rašyt be mokintojo	10 c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS Box 62. NEW YORK CITY.

Jurgis Stanaitis

Vienintelis lietuvis PHOTOGRAFAS. Boston'e

kurs artistiskai atlieka darbą, padarydamas paveikslus kaip grupų, teip ir pavienių ypatų. Lietuviai! Atminkite, jog su reikalais visuomet reikia kreipties prie savojo po šiuom adresu:

453 A W. Broadway, So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupite-Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyru.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
495 Broadway, - - So. Boston, Mass.

"BIRUTĖ"

Lietuviškas laikraštis leidžiamas lietuvių naudai. Eina kas šešios sanvaitės, iš Tilžės, Prūsijos Lietuvoje. Leidžia plačiai žinomas veikėjas Prūsijos Lietuvoje. **Jonas Vanagaitis.**

Yra tai vienatinis laikraštis, pašėstas lietuvių tautiškiems reikalams. Todėl, kam yra miela ir brangi Tėvynė, kiekvienas privalo šitą laikraštį "Birutė" užsirašyti. **Metinė prenumerata 50 centų, vienas numeris 7 centai.** Užsirašyt metam ir nusipirkt pavieniais numeriais, galima pas leidėją:

JONAS VANAGAITIS,

Hohe Strassen 81, TILSIT, Germany.

Amerikoje galima užsirašyt metams ir pavieniais numeriais nusipirkti "Tėvynės" redakcijoje:

"Tėvynės" Redakcija,

318 W. Broadway, South Boston Mass.

Teipgi pas agentus: J. Dagis, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill. J. J. Trečiokas, 808 Bank st., Waterbury, Conn., J. Kovas, 11 James st., Waterbury, Conn., A. Rimkevičius, 120 Grand st., Brooklyn NY. J. Ramonaitis, 1528 Meylert ave., Scranton, Pa. Teipgi tose pat vietose galima gaut pavieniais numeriais pirkti ir metams užsirašyti lietuviškai-tautiška laikraštį, vokiškoj kalboj spaudinamą lotynų raidėmis "Allgemeine Litauische Rundschau", kurs kainuoja metams \$2 pavienis numeris 20 centų.

"BIRUTĖ" spaudinama pusiau gotų, pusiau lotynų raidėmis.

Pinigus galite siųst Money Orderiais, pašto markėmis ar registruotuose laiškuose.

"TĖVYNĖS" SPAUSTUVE

Spaudina knygas, konstitucijas, plakatus, cirkuliorius, visokias kvitas, laiškams ofišas, kopertus, tikietus, vizit-kortes ir tt.

"Tėvynės" spaustuvė įrengta pagal naujaują sistemą, su gražioms raidėms ir geroms mašinoms, teip kad gali atlikti visokius spaudos darbus gerai, greitai ir nebrangiai.

Susiv. L. A. kuopos ir Draugystės, turėdamos kokius reikalus dėl spaudos, visados kviečiami kreiptis į S. L. A. spaustuvę, nes čia darbas bus atliktas į laiką.

Spaustuvė vakarais yra atidara nuo 7 iki 9 val. p. m. Iš kitų miestų laiškų kreipentės adresuokite:

"TEVYNES" administracija,

318 W. Broadway, So. BOSTON, MASS.

Redakcijos ir administracijos
Telephonas: So. Boston 89, ring-1.

Pazvalga.

MŪSŲ SOCIALISTAI IR TAUTIEČIAI.

Nereikia didelio nuoregumo, idant patėmyti Amerikos padangio lietuvius skilant į dvi dali. Viena jų dviejų, didesnėji, yra žinoma kaip tautiečiai, kita gi nešioja socialistų vardą. Karštumas, su kuriuo tie dvi skirtingi Lietuvos sūnų armiji gina savo vėliavas, vertas atidos; ir aš, kaip bešalinis žiūrėtojas, mėginsiu papasakoti apie įspūdžius, kokius ta kova daro, ir išreikšti mintis, prie kurių ji priveda.

Lotynų budvardis *socius* yra išverčiamas į lietuvių kalbą žodžiu draugiškas; sulyg to socialistas ženklina draugą. Kame gi slepiasi priežastis, kad socialistai yra taip nedraugiškai daugumos minėjami? — Idėjos naujybėje, liaudies atžagareiviškame atkaklume — atsakys mums socialistai. Abejoju, ar tas atsakymas išaiškina skaitytojui dalyką. Socializmo teorija nėra jau taip per daug nauja. Ir jeigu jos naujumas ir tamsiųjų sluogsnių kietsprandystė ištikro kenktų socializmo pripažinimui, tai socializmas, kaip dar ne nusidėvėjusi teorija, atranda sau žymų apginėjų skaitlių būriuose tų, kuriems naujausias dalykas — geriausias. Pridėkime čia minias "palaidųjų", kuriems nusibodo turėti sau už vadovus ar tikėjimo, ar žmonių ir sąžines įstatumus, ir mes gausime vis augančias socializmo išpažintojų eiles. O tie naujos evangelijos išpažintojai tankiai net savo partijos vardo teisingai ištarti nemoka, nesakant jau apie prisivertintą teorijos visuotiną nežinią. Matydamas, kokie kareiviai plaukia į socializmo kariauną, socialistų priešininkas neturi mažiausio pamato užvydėti socializmo pasekėjų daugumai. Šviesesnės gi galvos socialistas tokioje minioje negalės nematyti blėdies savo mokslui.

Nemanau rasti jokios kalčios socializme, kaip žmogaus proto evoliucijos laipsnyje, kaip idėjoje; bet minėtieji socializmo perstatytojai ir skelbėjai pasielgimais savo tarpe ir su nesocialistais dasiekė jau to, kad dauguma mūsų idėališkų ir šviesių asmenų, pirma tarnavusių partijai, turejo apleisti jos eiles, idant išvengti aptarimo kvailume arba piktadarystėje. Ne pro šalį bus pažymėjus, jog tos pačios ypatos, daugiau nesivadindamos socialistais, neperstojo buvusios tikromis darbininkų ir skurduolių užtarėjomis. Jei kas norėtų jieškoti pagrindo nesocialistų neapykantos linkui socialistų, tai nebutų per daug vargo ją surasti.

Kiekviena partija ir sekta atsižymi nekantrumu savo mokslo platinime. Tas randa sau pritaikymą, ypač, kada kalbama apie socialistų propagandą. Prisižiūrėkime, kaip yra prie žmonių prisiartinama: Pirmas dalykas, kuris metasi į akis yra tai agitatorių netaktika. Be darodymų tvirtinti, jog dievo nėra, vadinti žmones asilais, kryžiokais ir kitaip už jų tikėjimą, niekinti, kaip galint tautystę, vadinant tautiečius "geltonaisiais" arba juodašimčiais, nereiškia laimėti juos savo partijai. Žmogus galima patraukti,

kuomet jis tavyje mato draugą, o ne išjuokėją arba niekintoją, kurio kiekvienas išsireiškimas yra permirkęs neapykanta link brangiausiųjų klausytojui dalykų.

Mūsų propagandistų darbas apsiriboja tikėjimo ir tautystės griovimu. Nežinau ar ištikro galima laukti prakilnių vaisių, suardant žmogaus tikėjimą ir neduodant jam kito gyvenime vadovo mokslo ir apšvietos ypatoje. Mūsų mokytojai į tautystę žiūri, kaip į tuojau panaikintą instituciją, manydami, būk jų darbas iš to laimėtų. Paprasto žmogaus protui sunku suprasti, koku būdu lietuviškos dvasios užgėsinimas, pagelbėtų lietuviams tapti naudingais visavietinio socializmo nariais. Šiame atvejuje mūsų socialistų teorija priešginauja jų praktikai. Neina jie propaganduotų tarp vokiečių, žydų, anglų arba kity, tuo pačiu parodydami, jog savo tautos ribose galima daugiausia nuveikti.

Absurdas yra šalintis nuo tų bei niekinti tuos, prie kurių gamta mus arčiausiai pastatė, apteikdama mus viena istorija, viena kalba ir įkvėpdama mums tėvynės meilę. Taisant internacioanalizmo viešpatystei takus, reikėtų socialistams atminti, jog jeigu jau jų teorijoms ir lemta įvykti, tai jos galės tą padaryti tik tai tada, kuomet atskiros tautos dasieks augščiausio laipsnio savo išsilavinime. Be to, jeigu kokiais stebuklais socializmas ir įvyktų, greitas jo puolimas būtų neišvengtinas.

Kiekvienas, kuriam kada-nors teko būt susirinkime vienos ar kitos lietuviškos organizacijos ar šiaip jau kokiam lietuvių susiėjime galėjo matyt atviriausią antagonizmą tarp tautiečių ir socialistų. Tenai socialistai, kiek įmanydami, spiriasi nepraleisti tautiečių užmanymų be atsižvelgimo net ir į geriausias jų puses. Tą-pat daro ir tautiečiai iš atžvilgio į socialistų žingsnius.

Reikiant atlikti rinkimus, pirmas klausimas yra ne: ar jis galės tą darbą atlikti organizacijos arba lietuvių labui, bet prie kokios jis partijos priguli? Būk tu sumaniausiu dalykų žinovu, sunku bus pakliūti į organizacijos vadovus kitaip, negu per vienus tavo partijos balsus, nes kita partija velys geriaus, kad ir koksai kelmas vadovautų, bile tik jos šalininkas.

Visur, kur nepasisuksime, regėsime tą savitarpinę neapykantą. Daugumai socialistų tautietis ir kvailys arba atžagareivis yra sinonimai, tautiečių gi akyse socialistas ir nedorėlis yra du žodžiu, reiškiančiu vieną ir tą patį. Jei mes pirm pasimatymo su žmogumi, turime panašias kas link jo prietartis, tai ko jau ir belaukti draugiško, ramaus sądarbininkavimo mūsų susirinkimuose ir organizacijose? O kas gi, vienok, nemato reikalo toje sądarbininkystėje? Visi, kurie nori matyti, galėjo patėmyti tą pragaištingas lietuvių skirstymosi ir priešginiavimo pasekmes.

Reikalingi mūsų visuomenei vaistai, tartų kas. Ir abejoti nedaleistina apie jų reikalingumą. Ta mūsų visuomenės liga įsisenėjusi; kad ir geriausias gyduoles prirodytum, veikimas jų bus palengvas, ypačingai, kad kitoniškų gyduolių, kaip apšvieta, čia negalima pasekmingai vartoti. Apšvietos vaistai yra

tikriausi; jie veikia išlėto, bet tiksliai. Šnekėdamas apie apšvietą, neturiu mintyje nepasiekiamų plačiai visuomenei augštesniųjų mokslų; be to, žinau, kad vieni sausai išmokti net augštieji mokslai neatnešty pageidaujamo vaisiaus. Tiesa, jie išlavina protą, bet tankiai sudžiovina širdį. Būtiniausia mums apšvieta turėtų būti tokia, kuri, apart reikalingiausių žinių, suteiktų plačias į pasaulį pažiūrą ir simpatiją su visais mūsų broliais-žmonėmis. Čia yra vadovais didieji žmonijos mokytojai, pradėdant nuo Buddos ir užbaigiant Tolstoju. Senas, bet amžinai naujas išsireiškimas: "Mylėk artumą savo, kaip patsai save", privalytų tapti kelia rodančia žvaigžde mūsų švietėjams ir kulturnešiams. Apsišarvavę meile, kantrybe ir reikalingiausiomis žiniomis, mūsų socialistai pripažintų, kad tauta buvo neišvengiamu išsivystime žmonijos laipsniu, kad visa dabartinė kultūra yra susiformavusi tautų rėmuose ir kad, jeigu jau ir lemta kada įvykti tarptautiniam socializmui, tai tas galima tikrai per augščiausiąją išsivystymą tautų jų ribose. Tautiečiai, vietoj užsikimšti sau ausis, išgirdus žodį "socializmas", atidžiai susipažintų su socializmo teorija ir be abejonės, ten rastų daugiau proto ir pasišventimo, negu pirma manė. Menkas nuomonių nesusitikimas apie įvyksiantį bei neįvyksiantį socializmą ir apie sociališkos tvarkos išganingumą arba prapuolingumą neskirtų mūsų ir taip jau silpnutės tautos į du priešingu lageriu. Didžiausia priežastis, dėl kurios tautietis taip kreivai žiūri į socialistą yra tankiai nežinia principų žmogaus proto evoliucijos, nesupratimas ir neretai nenoras suprasti veikiančių aplinkybių, paskatinusių ginti tą, o ne kitą teoriją.

Jeigu persiskirsime su senu numanymu, būk dievas, mus sutvėręs "rėdo ir užlaiko pasaulį pagal savo šventą valią", tai turėsime prisipažinti, kad mes esame rate aplinkybių, kurios apsprendžia ne tikrai mūsų fizišką, bet ir dvasišką lygmalą. Apie mažiausią mintį negalime pasakyti, kad tai ji yra tikroje prasmėje mūsų, nes mes turime ją pasidėkavojant kokiai nors įtekmei; negalime jos turėti iš savo valios. Regėjime tat socializmą tokioje-pat evoliucijos šviesoje. Jeigu tautietis socialiste ir socialistas tautietyje pamatyty savo broly, o ne baisūną, tai jau būtų galima sveikinti brėkstančią ant lietuviškos padangės tautiškos garbės aušrą.

Alyras.

Eilės prozoje.

(Pagal Cezarių Flaischlen).

I

Dėk ausį prie žemės ir klausyk... ir tu girdėsi duslų ledžigių dundėjimą toli, labai toli, bet girdėsi jį besiantinant arčiau ir arčiau.

Tai yra ateitis ant baltų, yt sniegas, žirgų... ant mėlynos vėliavos auksinis vainikas... žmogaus, jo pergalės ir jo valstybės vainikas!

Pasitrauk nuo pilkos kasdienybės ir juosk kardą prie šono, ir kovok, tegul ji greičiau ateina... nes dar yra... kovos laikas.

II

Jūs žiūrite taip nuvargę, taip rūpesčių pilni ir nuiludę!... Bukite jauni ir linksmi! mes turim būt jauni, jei mes norim pergalėti... ir linksmi, ir tvirti! ir diena nedrįsta nuvarginti mūsų!

Jaunystė tveria rūpesčius! ir džiaugsmus! visam laikui, visam pasauliui!

Akl... ir tikrai jaunystė ir tikrai džiaugsmas pergalė!

III

Stovėk stamantriai ant žemės su abiem kojom ir nesiduok klaidinties ilgėsiams, kurie vilioja į savo tamsius, amžinai tuščius, tolius... stovėk stamantriai ant žemės, kuri tave pagimdė: tikrai ji yra tavo gimtynė, tikrai iš jos randasi pas tave spēka ir noras, ir veiksmas, ir kas tu esi, tu iš jos esi!

Ko tu nori ten giliamjame tolyj, kur tavo sapnai tveria ir stato rojus, ir auksines šventas laimes ir žėrinčias pilis?!... ir jei tu nukeliautumėi tenai, tai ir vėl tu stovėtum prieš tą patį atsaką, nuo kurio, tau rodes, galėjai pabėgti!

Todėl pasilik ir gyvenk ant savo žemės ir jos ribose, tu ilgoj, didelėj kovoje esi ją įgijęs... nesvajok apie tuščius tolius. Visi gerumai, apie kuriuos tu svajoji, yra ant žemės paviršio... Čia, ant kietos žemės yra tavo vieta ir tegul būna čia tavo pergalė!

Menkutis.

Mokslo trupiniai.

Mikroorganizmai.

MIKROORGANIZMAI KAIP MŪSŲ PRIEŠAI.

Apie mielės, kaip mūsų priešus, nedaug ko galima būtų pasakyti; jeigu jos kai-kada ir kenkia, tai jų kenksmingumas neturi jokių žymių žmogaus gyvenime pasekmių. Iš to atžvilgio jos užsitarnauja tikrai trumpo paminėjimo: jos gali sugadinti konservus, uogų kisielius, sirupus, pieną, sviestą ir kitus valgius, kurie nuo mielių fermentuoja (vaikščioja) ir gauna kartų skonį. Užtenka biskio žinios su atida, kad ir to išvengti.

Bakterijos, kaip žmogaus vargintojos, užims daugiau vietos, nekaip mielės.

Jau žinoma, jog, kuomet valgomas daiktas ką-tik pradeda chemiškai išsidėstinėti, bakterijų veikmės pasekmėmis gali būti malonus kvapsniai, kurie suteikia maistui ypatingą priimtumą. Bet, jeigu išsidėstymo bėgiui yra daleista ilgiau tęstis, dauguma valgių pasidaro netinkamais vartojimui ir pradeda dvokti pūvėsiais; minkšti įvairių rūšių sūriai greitai ima pūti, su kietaisiais tas pats atsitinka, nors ir ne taip greit. Sviestas, mėsa ir daugybė kitų penų, pasiduoda tai

pačiai bakterijų veikmei, jeigu bakterijų darbas nėra by kokiū būdu sustabdytas savu laiku.

Teisybė, bakterijos gadina mūsų valgius, darydamos mums paženklinčius nuostolius; tiesa, bakterijos prekioja žmogui milijonus, einančius būdams maistų užlaikymo nuo sugedimo: ledo parūpinimui, į skardines sudėjimui, džiovimui, kaitinimui etc.

Beto, yra kai-kurios bakterijų veislės, daug baisesnės už minėtasias. To skyriaus bakterijos nepasikakina medžiagiškų nuostolių darymu: jos renka savo aukoms mūsų sveikatą bei gyvastį. O tos aukos yra tokios skaitlingos: statistikos, kurias mes turime apie skaitlių mirčių ir ligų, yra tikrai silpna pastanga parodyti nelaimingųjų skaitlines. Vienok didžiausių nelaimių dalis galėtų būt išvengta prie tam tikrų, kad ir negilių, žinių ir biskelio atidos.

Kas nėra girdėjęs apie, taip vadinamas, užsikrečiamas ligas? Retas skaitytojų yra jų nebijojęs, jeigu jau turėjo laimę jų nepažinti. Svarbiausiais tokių ligų apsireiškimais yra džiova, difterija, karštligė, Azijos kolera, skarliatina, timai, pneumonia ir kraujo užnuodyjimas. Yra daug kitų užsikrečiamų ligų, bet mes tuo tarpu užsiganėdinsime tikrai-ką išskaitytomis ligomis. Skaitytojas supranta, kad tos įvairios negalės paeina nuo bakterijų. Kiekviena minėtų ligų turi savo priežastimi tam tikrą bakterijų veislę. Užsikrėsti gi liga žmogus gali arba apturėdamas bakterijas nuo sergančios ypatos, arba gaudamas jas iš kitokių šaltinių, kaip tai, iš oro, vandens, valgio etc. Kadangi savo buvimu tie keli kenksmingi bakterijų skyriai, gimdo tiek sielvartų ir vargų, kadangi bakterijų kelionė iš vietos į vietą pletoja ligas ir kadangi apsunkinimas joms kelionės ir sumažinimas jų skaitliaus reikštų sumažinimą skaitliaus ligų ir mirčių, pasistengsime prisiziūrėti arčiaus jų plėtojimosi ir jų sumažinimo priemonėms.

Apleidę kitas ligas, ilgiau apsistosime ant baisiausios iš jų; tai bus džiova. Daug išvedimų, prie kurių mes, bestudijuodami džiova prieisime, ir daug praktiškų patėmyjimų, kas link ypatingo atsinešimo į tą ligą, tiks ir iš atžvilgio į kitas bakterijų iššaukiamas ligas, kurios nėra tokios keblios jau dėlto, kad staigus ir aiškus jų pasirodymas, tuojaus pataria ligoniui, kad reikia gydytis.

Visai kitaip yra su džiova, kuri nėra taip lengvai pastebima. Žmogus gali nešioti savyje džiova savaitėmis ir mėnesiais, patsai jos nenužiūrėdamas ir kitiems ją tuo laiku perleisdamas. Užtat labai yra svarbu, idant kiekvienas turėtų šioki-toki supratimą apie priežastį ir būdą išsiplatinimo džiovos, nes ji nė vieno nesigaili: nė seno, nė jauuo, nė mažo.

Gemalas, kuris užtraukia džiova, yra mažutėlis, panašus į žalgele kūnelis. Moksliskas jo vardas yra *bacillus tuberculosis*. Jis niekur neauga gamtoje išlaik žmonių ir nekurių šaltakraujų gyvūnų kūnų. Jis, vienok, gali užsilaikyti gyvu ilgą laiką žemėje arba ore, kada yra sausas.

Netolimoj praeityje manyta, būk džiova gali būti paveldėta nuo tėvų. Ta blogai pamatuota nuomonė

buvo priežastimi daugelio nusiminimų ir gailėsčių. Davesta, kad džiovinkės motinos kudikis, gali nepažinti džiovos, jeigu jis po savo užgimimui negaus nuo gimdytojų arba nuo kitų ypatų, ar iš kitur džiovos bakterijos.

Kada bacillus tuberculosis gemalai įsigauna į kūną ir pradeda augti, jie dirgina artimiausius kūno audinius, taip kad naujos cėlės pasirodo aplinkui ir tarp augančių gemalų. Po kiek laiko, ypač plaučiuose, naujai pasidarę audiniai, turinti kartais pastebėtiną bakterijų daugybę, laipsniškai pradeda įrti arba išsidėstinėti ir ta bakterijų pilna medžiaga su gleive iš bronchialinių (gerklinių išsišakojimų) dūdų yra išmetama lauk per išspiovimą; nauji bacillus užima tuoj vietą išmestų senųjų, tankiai viršindami pirmuosius skaitlinėmis.

Džiova arba tuberculosis, gali turėti savo sėdynę ir kitose kūno dalyse, bet čia kalbėsime tikrai apie plaučių džiova.

Gerai įsitėmykime faktą, *kad kiekviena ypata, turinti plaučių džiova, kasdieną gali išspiauti po milijonus gyvų ir veiklių tuberculosis bacillus ir kad gyvastis ir veiklumas tų bacillus nedingsta nuo, kad ir ilgo, džiovimo.*

Palikdami tą faktą, pasižiūrėsime, kaip džiovos liga yra tankus tarp mūsų atsitikimas.

Nuo vienos septintos iki vienai ketvirtai daliai visų žmonių, kurie miršta, yra džiovos ištraukiama iš eilių gyvenančių. Europoje kas metai miršta apie 1,000,000 asmenų, tai yra, kasdien maž-daug po 3,000. Suv. Val. 1880 metais mirė daugiau, negu 91,000 žmonių nuo tos ligos, ir abelnas mirusiųjų amžius buvo 37 m.

Vienose šalyse džiova daug tankesnė, negu kitose, bet visur, kur žmonės dideliuose skaitliuose sykiu gyvena arba blogose higieniškos sąlygose tuno, užsidarę viduj, liga reikalauja sau skaitlingų aukų, syki ji tenai įkėlė savo koja.

Džiova toksai paprastas apsireiškimas, kad mes į ją pripratome šaltai žiūrėti, kaipo į vieną neišvengiamųjų gyvenime nelabumų. Kada geltonasis druggys, rauplės arba Azijos kolera grasina prasiskleisti mūsų tarpe, mes tuojaus pasirūpiname kuogeriausiai apsisaugoti ir apsišarvuoti prieš tą ligas. Daktarai ir spauda suteikia greitus persergėjimus ir padavadyjimus, ir valdžia subruzdą ginti savo ūkėsus nuo ligų nasrų. Tačiau aukų skaitlius laike tų dramatiškų epidemijų yra visai maža reiškias, kada palyginsi jasias su visur esančiomis džiovos aukomis.

Žvelgkime į skaitlines. New Yorke iš 772 mirusių į vieną kovo savaitę, 1890 m. buvo 121 mirtis nuo džiovos; Chicogoj iš 2.072 mirčių buvo 178 nuo džiovos; Londone iš 1.889 mirčių buvo 206 dėlei džiovos; Petrapilyje iš 617 mirčių buvo 128 nuo džiovos; Paryžiuje iš 1.214 mirčių 240 buvo nuo džiovos.

Tai tikrai plikos mirčių skaitlinės. Bet kas atsakančiai galės sau persistatyti visas į niekus paverttas ambicijas, ilgas ir varginančias kentėjimų, kovos ir nuliūdimo valandas, palengva besitraukiančius mē-

nesius ir savaites, apšviestas gal tikrai apgavingomis palengvinimo viltimis! O ką besakyti apie sugriautus namus ir šeimynas?

Dabar, kur visi tie žmonės gauna tą didžiausiai išsiplatinusią ligą? Kaip jie užsikrečia ją? Iš kur imasi tie bacillus, kurie apsigyvena žmonių kūnuose? Jie neauga ir nesidaugina tokioj abelnoj oro temperaturoj, kaip kad lauke. Jie neturi jokios sau patogios prieglaudos vietos gamtoje, apart žmonių ir kai-kurių kitų gyvūnų. Patalpink tuberculosio bacellus sykiu su kitomis paprastomis bakterijomis, ir jis turės mirti, kaipo labai opus sutvėrimas, kuris žūva kovoje už būvį.

Žinomuose atsitikimuose džiovos gemalus priimame sykiu su valgiu į mūsų vidurius, tankiausiai su nevirintų pienu ir neišvirusia mėsa. Džiovininkė motina gali perduoti savo ligą kūdikiui, kuris maitinasi jos pienu.

Randasi atsitikimai, kur bacillus įeina į kraują ir su juo apvaikščioja visas kūno dalis; tokiuose atsitikimuose ypata greitai nunyksta, priversta pasiduoti stropiam nuodų veikimui. Bet pirmutiniausiu džiovos būstu visgi yra plaučiai ir daugiausia žmonių užsikrečia, įkvėpdami bacillus su oru.

Darodyta yra, kad džiovininkas, išspaudamas tuberculiotą savo plaučių medžiagą, kassyk išmeta tūkstančius bakterijų; nusispiovus jam kur-nors, spiaudalai gali išdžiūti; bacillus tasyk pakyla su dulkėmis į orą. Tokiu būdu turime nuolatą šaltinį taip plačiai siaudžiančios ligos.

Tankiausiai liga pereina nuo ligotų ant sveikų ypatų su pagelba išmetamos iš plaučių medžiagos, kuriai yra daleista, iš apsileidimo arba nežinios, išdžiūti ir susimaišyti su lakiojančiomis dulkėmis. Tuo tarpu, kaip tuberculiotos ypatos gali būti nuolatiniau pavojaus šaltiniu sveikoms, nereiškia, kad jos visados yra arba kad jos kada-nors turi būti. *Išleidžiamas iš džiovininkų plaučių oras pats per save nėra pavojingu, jame nėra jokių bacillų, nepaisant to, kaip sunkiai asmuo sirgtų.* Tikrai plaučių medžiaga, randama spiaudaluose, yra pavojinga, kuomet ji išdžiūva. Ta pati medžiaga, būdama šlapia, vargiai kada gręsia pavojumi.

Dabar, rodosi, jau priėjome prie pikto šaknies. Mums paaiškėjo, kad džiova eina toliaus, negu jos ypatiški nešiotojai: ji siekia visur, kur dulkės siekia.

Džiova yra *tikrai išvengiama* liga. Geriausias būdas ją suturėti yra pasirūpinti, kad su džiovininkų spiaudalais būtų atsakančiai apsieinama: turėtų būti tam tikros popierinės krabutės, kuriosna ligoniai spiautų. Prispiovus, tokios krabutės reiktų sudeginti. Ne taip geistina vartoti audinius nusispiovimui. Nusišluosčius koku audiniu arba prispiovus į jį, kuogreičiausiai privalytų jį sudeginti, nes audinys greitai džiūva ir su savo lengvai paliosuojamomis valaknėlėmis gali išnešioti bacillų skaitlių po kambarį.

Neperseniai manyta, būk džiova neišgydoma liga; bet dabar mes žinome, kad tankiai nuo jos gali-

ma išsigydyti; ji nėra beviltiga liga; ji nėra nuo tėvų paveldėjama liga. Ligonis, vienok, turi žinoti, kad, kaip jis nesistengtų būti atsargiu, jo atsargumas niekuomet nebus perdideliu. Jis turi atminti, kad be atidžiai išspaudamas plaučių medegą ir nemokėdamsu ją apsieiti, jis nuodija ne tikrai kitus, bet ir pats save išnaujo užsinuodija, kadangi neretai jam pačiam prisieina sukvēpuoti atgal savo bacillus. Neprisilaikant tame atvejuje atsargumo, užuot savo liga mažinus, jis gali vien pagelbėti jos besivystymui.

Goris.

Iš Lietuvos.

Vilnius.

Vilniaus Katedroj esančiam Vytauto paveikslui lietuviai padėjo 2||15 VII. gėlių vainiką tautiškomis spalvomis papuoštą su parašu:

Grunvaldo pergalėtojai.

Lietuviai.

1410—2||15 VII—1910”.

Be to kai-kurių “Rūtos” narių sumanyta įtaisyti Vytauto paveikslui geresni rėmai ir primušti Katedroje ties Vytauto paveikslu lentelę su lietuvišku parašu 500 metų Grunvaldo paminėjimui. Aukas tam prima lietuvių laikraščių redakcijos.

Yra ir nuo lenkų vainikas su parašu: “Zwycięzcom z pod Grunwaldu od grodu Jagellonow”. (Grunvaldo pergalėtojams—Jagallonų miestas). Tai nuo Krokuvos. O kur Vilniaus miesto vainikas?

(Iš “Lietuvos Žinių”).

Kaunas.

Birželio 9, 10 ir 10 d. buvo čia rinkimai atstovų į miesto dūmą. Rinko tik tie, kurie nejudamojo turto turi nemažiau, kaip už 1000 rublių. Lietuvių namų savininkų skaičius dar neperdidelis, nors vis didinasi, dėlto ir lietuvių miesto dūmon pateko nedaug. Iš lietuvių išrinktais: adv. P. Leonas, adv. Raila, Jodkauskas, Miliušas ir Limantas. Pirma ir to tiek nebuvo.

Fabrikų darbininkų Kaune padėjimas sunkus. Mokestis dažnai numušama už kokį-nors menkniekį, o už prasikaltimą, nors jis būtų ir visai nesvarbus, gali labai greitai darbo netekti. Bet gauti darbas be galo sunku. Vienos liuosos vietos tyko 5-6 žmonės. Geresnę vietą gauti katalikas negali nė tikėtis. Brangiau apmokamieji darbai skiriama tik vokiečiams-protestantams arba bevokietaujantiems lietuviams-protestantams. Prie tokio dalykų stovio darbininkas-katalikas, kaip galėdamas, brangina įsikibęs savo darbą, į draugą nežiūri, pats tik laukia progos, kad įskundus savo draugdarbius ir per tai prisimeilus prie fabriko viršininko. Darbininkų vienybė begalo pakrikus; mat, dar į jų tarfą įsipainiojo ir tautiška kova. Su darbininkais vokiečiais visai kas kita, juos ir fabriky vyriausybė kur-kas geriau žiūri; jie ir vienybėje geriau laikosi....

Šįmet vokiečiai ėmė prašyti, kad šv. Jono dieną leistų dirbti, nors toji diena į nedirbamųjų sąrašą įtraukta. Liepta dirbti. Ponas Tilmansas tuo tarpu išvažiavo į Peterburgą. Karmelity bažnyčios klebonas nuėjo pasiteirautų apie tą dalyką pas Tilmanso fabriky administraciją, kuri pasakė, kad nedirbančiųjų niekas nebusias.

Apie tai apskelbta darbininkams-katalikams Karmelity bažnyčioje iš vakaro prieš šv. Joną. Ant rytojaus prie darbo nėjo 200 darbininkų su viršum. Kiti dirbo, dar gi tokie, kurie ir patį agitavo, kad tą dieną švęstų. Sugrižo p. Tilmans. Neatėjusieji į darbą buvo surašyti ir jiems pranešta, jog jie visi, pamazėl, bus išvaryti. Tuotarpu išsyk atstatyta 11 vyrų. Nubaustieji pradėjo atsiprašinėti. Klebonas, kun. Olšauskas, visą kaltę prisiėmė ant savęs. P. Tilmans atsileidžia po truputį. Iki šiandien liko dar dviem "nedovanota".

Bet vis dėlto kitose Kauno dirbtuvėse darbas tą dieną visai nėjo.

O vėl iš kitos pusės darbininkams sunku: darbininkų organizacijos su katalikiškumo žyme dabar pa-vojuje. Ištikro, begalė sunku ir painu. R. M.
(Iš "Vilties").

Meškučiai.

Šiaulių pav. Miestelis nedidelis. Yra monopolis, viena aludė ir daugiau, kaip 3 slaptos smuklės. Bet nėra mokyklos. Dar pernai rudenį valsčiaus sueiga nutarė: 1) panaikinti monopolį ir 2) prašyti vyriausybės, kad Meškučiuose atidengtų pradinę mokyklą, ministerijos lėšomis užlaikomą. Valstiečiai pasižadėjo nupirkti 1 dešimtinę žemės tos mokyklos pastatymui ir apsiėmė suvežti iš valdzios girių medegą. Tą reikalą vesti išrinkta du vyru.

Šiais metais balandžio mėn. vyriausybė tyrinėjo kai-kuriuos vyrus dalyvavusius toj sueigoj dėl prašymo apie monopolio uždarymą. Tą prašymą vyriausybė atmetė. Apie mokyklą gi ikišiol nieko negirdėtis. Mūsų prašymas, turbūt, guli sau po staldengte. Gaila, kad tas dalykas taip ilgai tęsiasi. Vertėtų labiau subrusti, kad greičiau įgijus mokyklą.

Juodkiškis.

Skrabotiškis.

Pan. pav. Per valsčiaus sueigą buvo nutarta iš-tremti iš savo tarpo vieną žmogžudžių šeimyną. Antstolis buvo jau ir suėmęs tos šeimynos motiną. Bet praėjo trys mėnesiai, ši moteriškė tapo paleista iš kalėjimo ir vėl ramiai sau gyvena, kaip gyvenusi. Žmonės tuo labai pasipiktinę. Sako, kad už politikos prasikaltimą nors menkiausį tuoj išstremia—nereikia nė valsčiaus nutarimo; o šiaip negerą žmogų, nors ir labai prasikaltusį, neišsiunčia ir mūsų neklauso. Valstiečiai tariasi paduoti prašymą ministeriui. Dievas žino, ar gelbės ką?
B—as.

Stebuklingoji vieta Kovarske.

Per šv. Joną čia susirenka labai daug žmonių ant

atmaidų; bet ne visus pritraukia vieni atlaidai. Yra čia "stebuklingoji vieta" — tai paversmis netoli nuo klebonijos. Ir gydos žmoneliai tame paversmyje. Bet koks tas gydymas! Vienas plauja kojas, dar-gi kai-kuris net ir batus (gal, kad būt stipresni), kitas toliau paėjęs veidą, vieni mazgoja plaukus, kiti kojas, blauzdas, rankas; ir viskas kruvoje, be jokios tvarkos; vanduo pasidaro koks-tai pilkas, kaip sutros, kita-gi "gudresnė" mergelė, nuėjus toliau pasisemia vandens ir geria, nors tuo pačiu vandeniu jau plaudė augščiau visokias žaizdas ir tt. Tai puikiausia vieta prasiplatinimui užkrečiamų ligų. Reiktų visas šitas dalykas sutvarkyt klebonui ar ir kamendoriui, nes pinigų per šv. Joną sunėša žmonės nemaža.

(Iš "Liet. Ūk.")

Panevėžys.

Begalinė giedra išdegino vasarųjų augštesnėse vietose, pievas prie durpynių nusaustas, o kai-kuriose vietose ir rugiai išbalo be laiko. Per Sekmines ir vėliau šalnos nuvirino smiltynuose ropūtes (bulves) ir nemaža daržovių. Apskritai, derlius šįmet gana menkas, juo labiau, kad ankstybesnis vasarojus visai sunykęs. Prasidėjus dažnesniam lietui, žirniai, miežiai ir vėlybesni linai, gal kiek pasitaisys. Rugiai šįmet neblogi.

Kėkštas

(Iš "Šaltinio").

Lietuviai Amerikoje.

Wilmerding, Pa.

Jau ir wilmerdingiečiai pradeda visai kitaip gyventi ir mąstyti.

Čia yra dvi draugysti: L. Sūnų ir šv. Jono. A-bidvi turi kliūbus, kuriuose nematysi girtų. Draugystė L. Sūnų uždėjo savo knygynėlį; jau yra apie 50 egz. gero turinio knygų. Ateina 4 pirmeiviški laik-raščiai; su laiku ir daugiau užsirašysime. L. Sūnų Dr-stė yra nuo seno veikli visuose naudinguose su-manymuose. Dabar nutarta kas mėnuo atidėt po \$2, 00, o susirinkus atsakančiai sumai ir kiek dadėjus, ža-dama išleisti koks rankraštis.

Nuo seniai pageidaujama svetainę L. Sūnų Dr-tė jau pradėjo statyti; svetainė bus 75 pėdų ilgio ir 25 pėdų pločio; apačioj svetainės bus įtaisytas knygynas. Žemė svetainei prekiuoja \$1,100, o pati svetainė prekiuos \$3,000. Svetainės statymui komisija veikia gana stropiai ir sumaniai. Tikimasi susilaukti atsakančios svetainės, nes komisija susideda iš pažįstančių dalyką žmonių: p.p. M. Mačionio, Z. Kavaliausko, B. Kondrotavičiaus ir V. Voino.

Šv. Jono Dr-stė, būdama po airių kunigo globa, lygšiol negalėjo nieko gero veikt, kadangi viskas buvo stabdoma; bet dabar jau ir šv. Jono draugai arčiau pažino savo geradarį ir nori atsikratyti nuo jo; mat jau per daug jis užsimanė ponauti ant joniečių: grasi-na ir čarterio atėmimu ir išvaikimu iš susirinkimų.

Čia kilo tarpe abiejų draugysčių labai svarbus

sumanymas: susivienyti abiem draugystėm į vieną ir veikti, gyvuojant ant vieno čarterio, kaip broliam ir sūnum vienos motinos Lietuvos. Idant pri-skubinti tą dalyką, L. S. Dr-stė išrinko atstovus: M. Mačionį, B. Kondrotavičių ir F. Kairūkštį, kad jie nueitų į susirinkimą šv. Jono Dr-stės ir perstatytų gyvu žodžiu, kaip reikalinga susivienyt ir kokią naudą mes turėtume susivieniję.

Šv. Jono Draugystės susirinkimas atsi-buvo liepos 10 d., 1910 m. Ten nuvyko tik drg. B. Kondrotavičius, o kitu du dėl tulų prie-žasčių negalėjo pribūt. Susirinkime šv. Jono Dr-stės atstovas L. S. Dr-stės priimtas buvo labai maloniai ir laike jo kalbos visi draugai malšiai užsilaikė, ir klausė jo išdėstymų: visi sutiko su nurodymais; tik paskiaus buvo patėmyta, kad L. S. Dr-stė savo įsta-tuose nemini nieko apie tikėjimiškus reikalus; bet ka-da išaiškinta, jog draugystė neturi turēt nieko bendro su tikėjimu, tuoj ir su tuom susitaikyta. Leista buvo nubalsuoti, ar nori Jono Dr-stė susivienyt su L. Sūnų Dr-ste; balsavimo rezultate pasirodė, kad tik vienas balsas buvo prieš, o 60 už.

Galutinai dar nesusivienijo, vienok tikimes, kad jau šv. Jono Dr-stės draugai nenorės būt po airių jun-gu. Manoma, kad šv. Jono Dr-stė pristos ant L. S. Dr-stės čarterio ir jos laisvos konstitucijos.

Tai gal bus pirmas toks atsitikimas Amerikos lie-tuvių istorijoje, kad numes išsyk nuo savęs kunigišką jungą visa draugystė, susidedanti iš virš 100 narių. Suvienytas turtas abiejų draugysčių siektų \$5000.

Bašinskas.

Chicago, Ill.

Liepos 17. — Miesto dalyje Town of Lake bu-vo Žalgirio mūšio paminėjimas, nelabai nusisekęs: die-vuočiai sudarkė. Iš lauktojo didelio programo gavo-me tik tai kun. Skrypkos pamokslą, kurį išgirdę visi kiti kalbėtojai ir deklamatoriai atsisakė nuo savo rolių.

Tautiečiai, kurie parengė apvaikščiojimą, už-manė sutverti Laisvamanių Kliūbą to nepavykimo at-minčiai: iš blogo katalikų pavyzdžio laisvamaniai au-ga, ip grybai po lytui.

Zekrestijonas.

Vakaro rengėjai šiame atsitikime parodė rimtumo ir tolerancijos stoką, jeigu vienas kunigo pamokslas galėjo į niekus paversti išanksto surengta apvaikščioji-mą. Rd.

E. St. Louis, Ill.

Buvo rengtasi liepos 10 prie iškilmingo apvaikš-čiojimo mūšio ties Žalgiriu, bet to vietoj padaryta pik-nikas su prakalbomis ir dainomis. Kalbėtojais buvo kn. J. G. ir p. S. J. Apie ką juodu kalbėjo, sunku būtų pasakyti.

Kilo klausimas, kas daryti su Kaz. dr-stės pini-gais. Keletas patarė bent dalį jų paaukauti tautiš-kiems reikalams. Įnešimas sutiko uolius daugumos pasipriešinimus; mes, girdi, darysim piknikus ir varg-sim, o jie aukaus mūsų pinigų tautiškiems reikalams.

Mūsų E. St. Loujiečiai, kol kas, tikę tiktai budwei-serį šinkuoti.

Lietuvos Sunus.

Nashua, N. H.

Liepos 24. — Pilkas mūsų gyvenimas buvo pa-įvairiuotas prakalbomis p. Z. Juškevičiaus iš Law-rence, Mass. ir p. F. J. Bagočiaus iš S. Boston, Mass.

Pirmasis kalbėtojas nurodė SLA. vertę ir ragino prisirašyti pris tos organizacijos. Kalba buvo labai graži. Antrasis kalbėtojas stengėsi žmones pertik-rinti apie prigulėjimo reikalą prie mūsų didžiųjų or-ganizacijų: SLA., TMD. ir LSS. Jis iškalbingai ska-tino žmones prie susipratimo ir gerų darbų, priminda-mas, kad didžiausia mūsų skurdo priežastis tamsu-mas. Ačiu Tamui Bakanauskui, pirm. SLA. 54 kuopos, už pasidarbavimą tų prakalbų parengime.

* * *

Čia yra keturios dr-stės: šv. Kaz., Petro ir Po-vylo, SLA. 54 kp. ir TMD. Turime šv. Kaz. para-piją, kuri jau kriksta, ačiu nesutikimams su kunigu.

S. Zavadzkas.

Cleveland, Ohio.

Liepos 24 Clevelando lietuviai apvaikščiojo 500 m. kovos ties Žalgiriu sukaktuves. Apvaikščiojimas buvo su paroda. Dalyvavo parodoj šios draugystės: šv. Juozapo, šv. Jurgio, šv. Kazimiero, Lietuvos Sū-nų Kareivių, Lietuvių Benas, Dr. V. Kudirkos Pa-gelbinė Draugystė ir SLA. 14 kuopa.

Pradėjo maršuoti nuo šv. Jurgio lietuviškos baž-nyčios, kur turėjo susirinkti, idant paskui eiti sykiu svetainėn Acmen Hall, ant Aštuntos gatvės.

Suėjus į svetainę, prasidėjo atmintinės apeigos: deklamacijos, dainos, prakalbos. Lietuvių dainorių choro vyrai sudainavo hymną "Lietuva tėvynė mū-sų", maišytas choras: "Birutės dainą", "Lietuvos gražybės", "Sugrįžk sūnau!" ir "Sveiki broliai dai-nininkai". Merginų gi choras padainavo "Pasakyk mano mylimas krašte".

Dainos nusidavė gerai.

Dekliamavo trys mažos mergaitės: J. Daudiūtė- "Reikia darbuotis daug Lietuvoj", O. Diraičiūtė- "Kaip tai dedasi ant svieta" ir M. Gisevičiūtė- "Ei! broliai į darbą". Visos atliko savo užduotis puikiai.

Pirmas kalbėtojas p. J. Usevičius savo trumpoje įžengiamoje kalboje nieko prakilnaus nepasakė. Ant-ras kalbėtojas p. J. Urbšaitis aiškino apie mūsų tau-tos ženklą, žirgvaikį; tik apgailėtina, kad kalbėtojas žemos iškalbos ir tylaus balso — nė prie pat pasto-liaus nelabai buvo galima girdėti. Trečiu kalbėto-jum, sulyg programo, turėjo būti p. J. Gabrys, bet dėl nežinomų priežasčių nepribuvo; vietoj jo kalbėjo vietinis klebonas kun. J. Halaburda.

Pirmiausia griausmingai subarė žmones, pavadin-damas juos bedieviais, bomais, loferiais ir kitaip už neramų užsilaikymą laike prakalbų ir pasakė, "po mano kalbai, kas norėsit, galėsit kritikuoti".

Po to pradėjo pasakoti, būk nieks apie kryževių įstatymą nežinąs: nėra, bedieviai sako, kad tai buvę

davatkos; socialistai tvirtina, kad kryžiečiai būvę popiežijos įgaliotiniai. Kun. Halaburda išvadžiojo, būk kryžiečiai savistoviai veikė, nesiklausdami popiežiaus patarimų ir nereikalaudami jo globos; jie, girdi, savaimiai telkėsi būriais, vardan kryžiaus atlikdavo biauriausius darbus, ir lietuvių derlingą žemę pasisavint norėjo.

Toliaus, iš istoriško atžvilgio kalbėjo gerai; tik vėl ant pabaigos pradėjo griausmingai keikt bedievius ir tautiečius šetonais, liuciferiais ir kitaip. Jis griovė, kad tautiečiais yra tik dėl vardo ir biznio.

Negalima užginčyt, kad ir taip atsitinka; bet dėl biznio ir geras katalikas klupščias po bažnyčias vaikščioja, pats netikėdamas į jokias viršgamtiškas mylistas....

Pabaigus kun. Halaburdai kalbėti, ėmė žmoneliai grūstis laukan, ir tokiu būdu kalbėtojas pasiliko be kritikos....

V. Geibis.

Orange, Mass.

Linksma naujiena: liepos 29, vakare, atvykus keliems draugams iš Athol, pasisekė iš numirusių prikelti prikelti 186 SLA. kuopą, prie kurios, neskaitant dviejų nuo seniaus priklausiusių, dar 7 nauji nariai prisirašė, kurie vienbalsiai išsireiškė — "dabar jau laikysimės".

Susirinkę buvo apie 40 ypatų ir visi su atida klausės aiškinusio Susivieujimo mierius. Už tą verti pagirimo; reikia džiaugtis, kad žmonės, nepripratę prie susirinkimų ir negirdėję per ilgą laiką prakalbų, taip puikiai ir mandagiai užsilaikė, už ką tariu ačiu; atgijusiai kuopai linkiu augti ir pletotis.

J. D. Taunis.

Iš Suvienytų Valstijų.

Rooseveltas ne didvyris.

Rašytoja pana Lillian Whiting, sugrįžo Boston iš Europos. Ji buvo Romoje laike žinomo atsitikimo tarp Roosevelto ir popiežiaus, kuris, būdamas nesutartyje su Amerikos metodistų dvasiškija Ryme, prižadėjo suteikti Rooseveltui pasimatymą tiktai su išlyga, kad pastarasis nelankytų metodistų dvasiškijos. Rooseveltas atsisakė, kaip nuo popiežiaus, taip ir nuo metodistų aplankymo.

Pana Whiting sako, kad tas nelemtas atsitikimas buvo rūpestingai išanksto paties Roosevelto ir jam prielankių laikraštinių agentų apmąstytas; kad jis stengėsi pasinaudoti iš popiežiaus atsisakymo matytis su juo be augščiau paduotos sąlygos išpildymo, kaipo iš įrankio, kuriuo jis geidė padidinti savo populiariskumą Amerikoje, ir kad Vatikanas joku būdu neužsitarnavo panašaus Roosevelto pasielgimo.

Minėta rašytoja sako: "Ponas Rooseveltas matė gerą progą lošti neprigulmingo amerikėno rolę prieš Europą ir asmenišką laisvės rolę prieš savo viengėnius. Su ta politika jis norėjo pagarsinti savo Europon atėjimą.

Gabių spaudos agentų gauja atidžiai išdirbo visas apystovas. Vatikanas buvo nustebintas jų staugia, nepamatuota veikme. Greiti pranešimai, siuntinėti tuo laiku Amerikon, turėjo sau už mierį padaryti p. Roosevelta didvyriu Amerikos piliečių akyse. Stebiuos, kad taip maža tų, kurie drįso kalbėt, žinodami teisybę apie Roosevelta".

Amerikonai Honduro sukilimo vadai.

New Orleans, rugpjūčio 2. — Kad vadais revoliucijos, kurią ex-prezidentas Manuel Bonilla kursto išpaniškame Hondure, bus amerikonai, yra nuomonė keleivių, sugrįžusių šiadien iš Ceibos. Gen. Gabe Conrad, jaunas amerikietis, kuris buvo sunkiai sužeistas, kada kariavo už Estrada Nicaraguoj, susivienijo su Bonillos kariauna. Kitas amerikonas, pasidavęs po Bonillos vieluku, yra gen. Lee Christmas.

Chinų kunigaikštis studijuos S. V. laivyną.

Washington, rugp. 1. — Chinai ima pavyzdį savo laivynui nuo Vakarų. Rugsėjyje atvažiuos kunigaikštis Tsai Hsun ir admiras Sah, viešpatystės laivyno komisijonieriai. Pagal p. Calhouno, Chinų ministerio, patarimą kunigaikštis išplauks iš Shanhai šio mėnesio 24 d. Tsai Hsun yra brolis kunigaikščio Tsai Tao, augščiausio Chinų kariumenės viršininko, kuris pernai aplankė Suv. Valst. su dideliu oficerių skaitliu, prisižiūrėdamas šios šalies kareivijai. Tsai Hsura yra dėdė dar mažo Chinų imperatoriaus. Apart admirolo Sah, kunigaikštį lydės dešimtis jureivijos oficerių.

Apsivedimas prekiuoja \$2,000,000.

New York, liepos 30. — Milijonieriaus sūnus George Mulligan Jr. apsivedė su teatro mergele Besie Van Ness prieš savo tėvo valią. Šiuo pasielgimu praranda \$2,000,000 paveldėjystės. Jis iškeliavo Detroitan jieškotų sau darbo automobilių dirbtuvėje. Mulligan sako: "Aš darodysiu, kad aš galiu užlaikyti savo pačią; nors pinigai yra geistini, vienok meilė yra vienatinis vertas gyvenime dalykas".

"Mano pati palauks, kol aš uždirbsiu jai ant tikieto", pasakė jis. "Aš neturiu jokios vilties susitaikyti su mano tėvu".

Baisus žmogžudys.

Boston, Mass, liepos 29. — Louis Rastelli į pusę valandos du užmušė ir keturis sužeidė. Vienas sužeistųjų, manoma, turės mirti. Rastellio pažįstami tikrina, kad nepavykimai vertelgystėje ir pinigų stoka buvo priežastis, paakstinusios jį prie to kruvino darbo: ypatos, prie kurių jis kreipėsi, prašydamas pinigiskos pagalbos, neužganėdino jo.

Dabar galvažudys slapstosi, labai drūtai apsiginklavęs ir pasirengęs neparduoti savo gyvasties pigiai tvarkdariams, kurie užtaisė didelę ant jo medžioklę.

Per kelis metus jis turėjo bendrai su savo broliu akmenų vertelgystę. Louis Rastelli, kuris nē su vienu niekada negalėdavo gyventi sutartyje, susipyko su

savo broliu Gaspare ir persiskyrē. Vēliaus jis pats vienas uzsīdējo akmeņu vertelgystē. Tuo laiku, kada jo brolis turējo gerā uzdarbī, Louis slinko vis žemyn ir žemyn, dēkui savo nemandagiam apsiējimui su žmonēmī. Jis pradējo uzvydēt savo broliui, kuris nematē reikalo gelbēti žiaurū Louis. Priegtam ir motina neturējo link jo užuojautos. Ji netiktai nemānē šelpti savo sunaus, bet nuolatai dar prikaišiodavo jam jo įsimylējimā merginoje, kurios ji negalējo kēsti. O čia Hardwick, nuo kurio repasekmingas vertelga imdavo akmenis, ir kiti skolintojai neduoda ramumo. Tas viskas taip jam įkyrējo, kad jis pasiutime užmušē savo motinā, mirtinai sužeidē broli, ant vietas nudējo Hardwick ir sužeidē keturis kitus, turėjusius su juo reikalus.

Neblogas plenas.

Boston, Mass., liepos 28. — Tulas John H. Hall, 40 metų amžiaus, turējės pilną prietikių gyvenimą Škotijoj ir Anglijoj tapo, suareštuotas už stambią apgavystę.

Jis susipažino su dviem seserim D. M. ir N. A. Reed, kurios paveldējo nuo savo tėvo \$30,000 nejudinamąją turtą. Kadangi jiedvi nežinojo, kaip savo paveldėjimą sutvarkyt, Hall pasisiūlė joms su pataravimu. Dailiu liežuvėliu pertikrino, kad jis yra žinovu tų dalykų, prišnekėjo apie savo didelius nejudinamuosius turtus, pasigyrė, būk viename tiktai Bostone jis turis nuosavybės už \$100,000. Pamatęs, jog jau galēs merginas apmulkinti, pasiēmē jaš savo lėšomis New Hampshire valstijon ir išrodē neprigulinčius jam didelius žemės plotus, kalnus, miškus ir lomas. Dvi seseri jam patikėjo ir pernešē ant jo savo dokumentus.

Iš visur.

Nė radikalams Canalejas negeras.

Madridas, rugp. 2. — Senor Prieto, Ispanijos vidaus dalykų ministeris, privatiškoj pašnekoje perstatē šiadieninį politiškā savo šalies padėjimą maž-daug sekančiais:

Ispanijos valdžia savo susinešimuose su Vatikanu paskutiniame laike, kiek galėdama, stengiasi jo nekirsinti. Vatikano autoritetai nesutinka ant jokių nuolaidų iš savo pusės. Ispanijos klerikalai kasdieną laiko susirinkimus su tikslu dar labiaus sukelti katalikų jausmus priešais Canalejo ministeriją.

Anti-klerikalai, veda įdūkusiā propagandā taipgi, ypatingai Saragassoje. Iš propagandos vadų išsireiškimų matytis, kad Canalejas neina užtektinai toli ir greitai, idant galētų užganėdinti radikalus. Jo viešai išreikšta nuomonē, kad bažnyčia yra nepaliečiama institucija ir kad valstijai lygiai nepritiktų kėsintis ant bažnyčios nepaliečiamybės, kaip ir pasiduoti jos įstatams, skaudžiai yra radikalų peikiama, kaipo silpna ir baili. Jie reikalauja bažnyčios turtų konfiskavimo ir abiejų lyčių vienuolių ištrėmimo.

Suokalbis išduotas.

Rymas, liepos 30. — Šiadien tapo išduotas didelis suokalbis. Artimiausiu jo siekiu buvo nužudyti dabartinio Italijos karaliaus motinā Margheritā. Tai būtų buvusi tiktai pirma iš ilgos eilės rengtųjų užmušėjysčių, kurios buvo ruošiamos visos karaliaus šeimos išnaikinimui.

Suokalbio paslaptis išdavē tulas Angelo Danzio, 27 metų amžiaus, iš Milano. Jis buvo kaimietis. Keletas metų atgal, Angelo nukeliavo į Milanā, trumpu laiku susisėbravo su kraštutiniais radikalais ir įsipainiojo į nekuriuos pasalingus užmanymus.

Kada suokalbio plenas buvo išdirbtas, Angelo Danzio tapo išrinktas padaryti pirmā žingsnį, užmušant našlę karalienę dienoje nugalabinimo karaliaus Humberto, kuris buvo nužudytas 1900 m.

Angelo Danzio būta nelabai drąsaus vyro. Artinantis laikui, kada jam reikėjo atlikti partijos pasiuntimą, Danzio nupuolē dvasioje: jis išdavē vyriausybei visas suokalbio smulkmenas ir suokalbininkų vardus ir ant galo pats nusizudē.

Socialisjai Japonijoj.

Tokio, liepos 29. — Sociališkų mokslų besipletojimas Japonijoj keleto pastarųjų metų bėgyje buvo taip didelis, kad valdžiai įvarē nemažā neramumą. Neseniai Japonų ministerija turējo pasitaravimą kas link to, kaip užgniauzus tą naują judėjimą.

Valdžia paskirsto socialistus į tris klesas. Pirmon kleson eina valstybiniai socialistai. Jokių nesmagumų viešpatystē neturi nuo šios rūšies socializmo išpažintojų. Daugelis politiškai įtekmingų japoniečių prisilaiko to skyriaus socializmo.

Antra socialistų klesa sulaiko savyje socialistus, pripažįstančius revoliucijinį veikimą su tikslu perdirbti socialinę ir politiškā tvarkā. Prieš šitą socialistų klesā valdžia kovoja, kiek įmanydama.

Trečiai klesai priskiriama socialistai, kurios męs vadiname anarchistais. Tie žmonės yra ir Japonijoje žinomi, kaipo "bombų mėtytojai". Vadais jų yra Kotoku, Kojiro Nishikawa ir Toshiko Sakae. Svarbiausieji šios klesos agitatoriai randasi kalėjimuose. Randas nedaro jiems jokio pasigailėjimo.

Tulas japonietis, rašydamas apie tās aplinkybes, sako: "Socializmas yra civilizacijos produktas, ir visos civilizuotos šalys turi socialistus. Taigi paprastas dalykas, kad ir Japonija, kaipo įėjusi civilizuotų tautų skaitliun, turētų juos taipjau.

"Kolaik dabartinės sąlygos nėra gerinamos ir, kol biurokратиška valdžia nepradēs guodoti žmonių nuomonių, jokia augštos rankos politika nesulaikys socializmo būjojimo".

Orlaivių manevrai Vokietijoj.

Berlynas, liepos 29. — Čia buvo kariški orlaivių manevrai. Išanksto, pirm saulėtekio, viršuj Metz apkasų, ūkanotomis padangėmis, praskrido ilgas, plonas orlaivis, Zeppelin I, kuris lošdamas prieš šo rolę ir mėgindamas pabėgti, smarkiai pasisuko ir išnyko iš regėtojų akių.

30 minutų vėliaus pakilo Parseval ir ryto ūkanoje pasileido augštyr Zeppelino gaudytų.

Mažas kareiviškas orlaiviukas No. 3, pakėlęs nariai savo buką nosį, iškilo, apsisuko kelis aplinkui ir, it balandžio sparnais, suskubo lėkti Persivalo pagelbon, idant suimti ir sunaikinti Zeppeliną, bet Zeppelin, būdamas daug augščiau už savo persekiotojus ir turėdamas labai gabų kapitoną, vien tik tai juokėsi iš savo priešų. Po trijų valandų, visi trys orlaiviai sykiu sugrįžo Metzian. Rezultatai ir siekis tų manevrų yra laikoma paslaptį.

Kolera Rusijoje.

Petrapolis, liepos 28. — Valdiška sveikatos komisija padavė skaitlinėse koleros pletojimosi istoriją, iš ko pasirodo, kad jau 42 gub. palietė ta liga ir kad nuo laiko jos apsireiškimo gegužio mėnesyje š. m. buvo 37,652 apsirgimų ir 16,651 mirtis.

Paskutinėmis dienomis koleros aukų skaitlius didžiai pasidaugino. Nuo liepos 16 iki 23 buvo 13,374 apsirgimo atsitikimai, kurių 5979 užsibaigė mirtimi.

Nuo nekurių laiko čia pasirodžiusi kolera susargina, vidutiniškai imant, kasdieną po keturias dešimtis. Abelnų skaitlium miršta po dvyliką į dieną. Liepos 27 buvo 54 susirgimai ir 14 mirčių. Vietiniuose ligonbučiuose randasi 514 nužiūrėtų toje ligoje.

Ilgamžystės paslaptis.

Sofia, Bulgaria, liepos 23. — Čia yra seniausia pasaulio moteris, kuri pirma padavė prof. Mečnikovui mintį apie garsią dabarties teoriją, kad, jei mes maitintumes rūgusiu pienu, gyventume šimtus metų.

Ta moteris tai Baba Vasilika iš Balevskó. Ji yra 126 metų amžiaus. Bulgarai abelnai yra ilgamžė tauta. Bulgarijos žemdirbiai daugiausiai minta rūgusiu pienu ir vaisiais. Vasilika sako, niekad nevalgiusi kitokio valgio. Visą savo gyvenimą ji praleido sunkiame laukų darbe; vienok ji šiandien tokia veikli ir gyva, kaip kad buvo 30 metų. Ji turi 101 metų sūnų Todorą. Jis taipogi mažai ko tevalgo apart rūgusio pieno ir vaisių. Todoras geria ir rūko. Tųdviejų sąlygų, tačiau, Mečnikovas nepripažįsta ilgo amžiaus dasiekimui.

S. L. A. Reikaluose.

Iš kuopų nutarimų.

Newark, N. J. Liepos 10 d. SLA. 27 kuopos laikytame bertaininiame susirinkime svarstėme apie nupirktąjį SLA. namą. Pagal 25 seimo delegatų ir nekurių narių pranešimus, atradome, kad namas neapsimoka, nes nėra atsakančio pelno iš jo, priimant atidon užmokėtą sumą.

27 kuopa, pasiremndama ant buvusio SLA. pirminko, p. F. Živatkausko raporto, nutarė, kad SLA. namas būtų parduotas, nors ir su mažu uždarbiu, kaip greit bus galima.

27 kuopos vardu *Janas Dobinis*, rašt.

Protokolo klaidų pataisymas.

25 SLA. seimo protokolo dalyje, tilpusioje No. 30 "Tėvynės", 96 kuopa pastebėjo dvi klaidi:

Tenai pasakyta, kad 96 kp. balsavo už naujos konstitucijos priėmimą, tuo tarpu kaip minėta kuopa reikalavo visiško jos atmetimo.

Kita klaida yra, kad 96 kuopa balsavo prieš rinkimą LSS. narius į Centro Valdą. To nebuvo.

Didžiamjame Naujorke įkurtos rugsėjyje 09. Liaudies Mokyklos įstatai.

§ 1. Draugijos vardas: "Liaudies Mokykla".

§ 2. Tikslas: Skleidimas šviesos ir abelnos kultūros kėlimas lietuvių tarpe. Šį tikslą Dr-ja stengiasi vykinti:

1. a) skaitymu systematiškų lekcijų iš įvairių mokslo, dailės, visokio meno ir pramonijos šakų;

b) skaitymu referatų ir vedimu viešų diskusijų įvairiuose dienos klausimuose, paties gyvenimo iškeliamuose;

c) įkurimu pradinio mokslo kursų suaugusiems ir priaugantiems;

d) steigimu knygynėlių ir viešų skaityklų;

e) organizavimu dramatiškų kuopų, dainininkų chorų, rengimų spektaklių, koncertų ir šiaip jau padoraus pasilinksminimo vakarų.

II. Liaudies Mokykla savo veiklumą tiesia ir į kitas lietuvių kolonijas. Ji stengiasi visur, kur tik pasiekama:

a) organizuoti šviesesnį lietuvių-išeivių gaivalą į tam tikrus šviesos platintojų ratelius, kurie toliaus patįs varo kultūros darbą toje apielinkėj;

b) apylinkėse, kur dvasiškų jiegy stoka Liaudies Mokykla sulyg savo išgalėjimu siuntinėja iš savės ar iš kitų artimesnių vietų prelegentus, kalbėtojus, pagaliaus sutaisytas viešam skaitymui lekcijas ar referatus.

Sąnariai.

§ 3. Liaudies Mokyklos sąnariu gali būti, be gimities skirtumo, kiekvienas prasišvietęs asmuo, sutinkąs su Draugijos tikslu ir norįs aktyviškai prisidėti prie jos uždavinių vykinimo.

§ 4. Kandidatai į sąnarius turi būti rekomenduojami dviejų L. M-klos narių. Juos priimama slaptu balsavimu.

§ 5. Teisės visų sąnarių lygios.

§ 6. Kiekvieno sąnario doriška priedermė prisiengti į metus nors viena viešą paskaitą.

§ 7. Sąnariai moka L. M-klos izdan mėnesinių įnašų sulyg jos Visuotinių Susirinkimų nutarimus.

§ 8. Sąnarys, nesilankęs per šešis mėnesius į Dr-jos susirinkimus ir aktyviškai neprisidedąs prie Liaudies Mokyklos kulturiško darbo skaitoma savo noru iš Draugijos išstojusiu.

§ 9. Paprastieji L. M-klos posėdžiai laikoma syki į mėnesį; prisiėjus reikalui, sušaukiama nepapas-

tasai susirinkimas.

§ 10. Posėdis skaitoma tiesotas, atvykus $\frac{1}{3}$ narių.

Turtas.

§ 11. Liaudies Mokyklos turtas susideda: a) iš mėnesinių sąnarių įnašų; b) pelnas iš įvairių Dr-jos parengiamų susirinkimų, vakarų, spektaklių, etc.; c) dovanų.

§ 12. Turtas apverčiama: samdai butų susirinkimams ir vakarams; knygynų steigimui; parsisiųzdinimui įvairių lietuviškų ir svetimomis—sulyg reikalu—kalbomis periodiškų raštų skaityklon,—ir abelnai pridengimui visokių išlaidų, kurios tik L. M-klos kulturiniame darbe pasidaro.

Organizacija.

§ 13. Pildomuoju Draugijos organu yra jos Valdyba, renkama vieniems metams ir susidedanti iš a) Pirmininko, b) Raštininko-Išdininko, c) Knygininko ir d) dviejų Literatiškojo Komiteto sąnarių.

§ 14. Viršiausioji L. M-klos įstaiga yra jos narių Visuotinasai Susirinkimas.

§ 15. Visuotinąjį Susirinkimą sušaukia Valdyba sykį į metus, pasibaigus paskaitų sezonui, ne vėliaus gegužės 15 dienos.

§ 16. Pakvietimą Visuotinai Susirinkimui Valdyba išsiuntinėja visiems nariams ne vėliaus dviejų savaičių prieš jo atidarymą.

§ 17. Visuotinasai Susirinkimas: a) išklauso Dr-gijos Pirmininko pranešimo apie L. M-klos veiklumą prabėgusiais metais;

b) nuskiria revizijos Komisiją peržiūrėjimui Dr-jos turto;

c) perkrato Valdybos ir Komisijų veikimus;

d) peržiūri ir patvirtina Dr-jos įplaukų ir išlaidų apyskaitą už prabėgusius metus;

e) perrenka Dr-jos Valdybą sekamiems metams;

f) nubraižo Liaudies Mokyklos darbų projektą sekamiems metams.

§ 18. Visuotinojo Susirinkimo nutarimai atliekama slaptu balsavimu.

§ 19. Visuotinojo Susirinkimo posėdžiai tiesoti, dalyvaujant juose vienam trečdaliui visų Dr-jos narių išskiriant tarimuose apie Draugijos likvidaciją (§21).

§ 20. Šie Įstatatai gali būti, sulyg reikalu, Visuotinių Susirinkimų taisomi ir papildomi, neliečiant vienok pačių L. M-klos pagrindų, apskelbtų jos Tiksluose (§ 2, I, II).

§ 21. Draugiją gali uždengti tik Visuotinasai Susirinkimas, dalyvaujant jame ne mažiau dviejų trečdalių visų Dr-jos narių ir tinkant ant to nemažiaus dviem trečdaliams visų Visuot. S-me dalyvaujančiųjų.

§ 22. Įvykus Liaudies Mokyklos reikalų likvidavimui, visas jos turtas turi būt pavestas Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje.

Margumynai.

Friedrich Shiller.

Du svarbiausių Kudirkos vertimų yra "Vilius Tell" ir "Orleano Mergelė". Tų dviejų veikalų autorius yra didis vokiečių rašytojas Friederich Schiller. Manome, kad nevienam būtų geistina susipažinti su jo gyvenimu ir pobūdžiais, dėl kurių jis rašė tuodu veikalu, lygiai, kaip ir su trumpa tų dviejų veikalų parašymo istorija; tas paašškintų mums šį bei tą pagaliaus apie paties Kudirkos pažvilgius; juk jis turėjo simpatizuoti autoriui ir dalintis jo pažiūromis, jeigu jo veikalų perdėjimui į lietuvišką kalbą nesigailėjo tokio ilgo ir sunkaus triūso. Rd.

Friedrich Shiller gimė lapkričio 10, 1759 m., mažame miestelyj Marbach, Wurtembergo kunigaikštystyje. Jis buvo antras kūdikis ir vienintėlis Johanno Shillerio sūnus. Tėvas jo buvo žemos kilmės ir padėjimo, bet gryo būdo ir augštų gabumų žmogus. Poeto motina buvo lipšnių pobudžių moteris, pas kurią taipgi apsireikšdavo palinkimas prie dainų ir muzikos. Jaunutis Fritzukas pradinį savo mokslą gavo mokykloj pastoriaus Moserio, kuris tapo padarytas nemariu garbingoj ypatoj, perstatytoj didžioje dramoje "Plėšikai". Mokykloj jis pasirodė gabiu mokiniu ir, kaipo tokis, turėjo nelaimę pritraukti atidą kunigaikščio, kuris rinko gabius mokinius savo kareiviškon akademijon. Taigi kunigaikštis švelniai pasiēmė sau vaikiuką prieš jo valią ir tėvų norą.

Skurdus buvo gyvenimas akademijoj po aštria ir rūščia disciplina. Jaunikaitis, kuriam tokia mašininė busena be galo buvo grasi, jieškojo susiramino studijavime Rousseau, kurio revoliucioninis drąsumas giliai smigo jaunon Schillerio sielon. Susipažino taipgi su kitais augštos minties rašytojais. Po prašmatninga disciplina iš vienos pusės, po įtekme naujų idėjų iš kitos, Schiller pastojo uoliu šalininku mokyklos, kuri tąsyk smarkiai protestavo prieš tradicijinius įpročius ir varžymus. Jis troško sutraukti tuos varžančius pančius ir jo troškimas rado išsiliejimą dramoj "Plėšikai".

Būdamas 21 m. amžiaus, Schiller pabaigė medicinos kursą, ir kunigaikštis paskyrė jį kareivišku gydytojum. Kaipo gydytojas, jis neapsireiškė gabiu, nes daktarystė — profesija ne pagal jo budą.

1981 m. Shiller atspaudino savo dramą "Plėšikai". Ji pirmu kartu tapo perstatyta tuose pat metuose. Pasisekimas buvo stebėtinus.

Veikalėlis pasirodė ne pagal skonį didžiūnų, taip kad kunigaikštis liepė suareštuoti autorių. Bet šis, pamatęs savo literatišką gabumą, metė ir kunigaikščio tarnystę, ir daktarystę, ir, per sekančius 7 metus besidarbuodamas literatiškai, gyveno įvairiuose Vokietijos miestuose, kovodamas su didžiausia medžiagiška suirute.

Po nekurio laiko, Schiller susiartino su Goethe, po įtekme kurio Schiller tapo paskirtas profesoriumi istorijos Jenos Universitetan. Bet ta vieta nepagerino jo medžiagiško stovio ir, po trumpo laiko, poetas galutinai suiro fiziškai; liga jau grėsė jam karstu. Tačiau likimo buvo skirta kas kita. Bagesen, įžymus Danijos poetas ir karštas Schillerio garbintojas, dasizinojė apie kritišką jo padėjimą, suskubo kuogrei-

čiausiai jį gelbėti. Po įtekme Bageseno trys prakilnūs Danijos piliečiai prižadėjo pašelpą. Ir taip, pasidėkavojant svetimtaučiams, didis poetas tapo ištrauktas iš nasrų giltinės. Dabar medžiagiškai ap rūpintas Schiller pilnai atsidavė numylėtiems dalykams. Tas periodas jo gyvenimo, tai periodas jo svarbiausių veikalų.

Visuose savo raštuose Schiller yra perstatytojas ir apgynėjas ypatingų idėjų: "Schiller rašė dėl didžiųjų idėjų Revoliucijos; jis sunaikino proto Bastiliją, jis prigriebė budavojime šventnamio liuosybės"... (Heine). Laisvės meilė buvo lopšinė daina jo mūzos. Ta laisvės idėja aiškiausiai skamba veikaluose: "Vilius Tell" ir "Orleano Mergelė". Tuodu veikalų yra pilnu gyvybės ir veikmės. Nevystančio žingeidumo tēmos, spindulys šviesos audringame ir tamsiame amžyje, spindėjimas augšto nuoveikalo pilkoje žmonijoje yra priežastis, kurių dėlei V. Kudirka pasirūpino išversti tuodu veikalų lietuvių kalbon.

Prisižiūrėkime arčiaus tiemdviem veikalam.

Orleano Mergelė.

1800 m. Schiller su didžiu entuziazmu sėdosi rašytų tragedijos "Orleano Mergelė", ir į mažiau neg dešimtį mėnesių ją užbaigė.

Tragedijos didvyriu yra paprasta kaimo mergelė, kartu pranašė ir kariauninkė. Augdama pas tėvus, ji yra paklusni dukra ir meili seselė, bet širdies gilumoj ji svetima saviškiems, drovi, paskendusi savo mintyse, nuošaliai viena sau vaikštinėja po mišką ir klonius. Miestelėnai liežuvauja apie jos svaigulivimus.

Tėvas užžiūri net jos besidraugavimą su piktomis dvasiomis. Vien tik Raimund, jos mylėtojas, nulemia jos ypatoje pranašę:

Nusistebėjęs tēmyju tankiai,
Kaip ji ant kalno stovi kaimenės
Viduryje, su liemeniu patogiu
Ir akimis rimtoms, į žemumas
Įsiziūrėjusioms. Tada išrodo
Nežmoniško kilimo ēsybė.

Ir štai apsireiškia jai Dievo pašaukimas: Ji iškels vieluką Burbonų, sumindžiotą dulkėse, ji suteiks pagelbą apgultam Orleanui, pritarnaus karaliui jo apsisvainikavime Rheimso katedroj, išliuosuos Francūzijos žemę nuo biaurių anglų. Bet kas atseina savęs, ji turi išsižadėti švelnių vilčių ir prigimtų moteriškės traukimų:

Krutinę silpną geležim pridengki
Ir eik, kur tavo užvesti takai.
Tik žemės vyro meiles prasilenkki,
Nelauk vainiko, pinto nuotakai,
Prie moterystės niekad nesirengki,
Neišpažinki, kas tai yr vaikai.

Pergalė po pergalei paženklina jos kelią; dvasiški ja ir valdžia lenktiniuoja viena su kita išaugštinate jos nuopelnų. Francūzija sveikina ją, kaip išganytoją. Bet ji, kaip pas tėvus, taip ir savo didume, laikosi nuošaliai. Silpnadūšis karalius ir jo jautri mylėtinė,

guodotinas, bet beypatinis arcivyskūpas, mandagūs, bet prisirišę prie svietišky gerybių ricieriai, visi klauso jos vadovystės, bet, toli nuo supratimo jos, jie negali įlįsti paslaptin jos pašaukimo.

Niekada joks idealas nebuvo dar pasiektas, kurio dėlei veikėjas nebūtų kentėjęs ar tai iš savo paties suklydimo, ar tai per nerūpestingumą bendrų.

Valandoj smarkios kovos, ji mato porą akių, kurios perveria jai širdį, kurios, regis, rodo vidurinę giminstę ir ji mato jąs momente, kada ji jau užsisiekia suteikti smūgį, kuris uždengtų tąs akis ant visados. Bet to jai dabar būtų perdaug; ir ji laužo šventą priežadą, atveria širdį meilei; ji pasigaili anglo Lionelio. Tą padariusi ji pasijunta esanti paprasta mirtina ir kenčia kaltos sąžinės skausmą.

Kas? aš? tai aš paveikslą vyro

Širdy nešioju nekaltoj?

Tai meilė žemiška krutinėj,

Dangaus malonės pripiltoj?

Tėvynės išganytoja,

Augščiausiojo kariautoja

Galėjo priešą pamylėti?

Klaidžiodama baisiame nusiminime, tampa suimta anglų. Lionel siūlo išvadavimą, bet ji atstumia jį. Per tą atsisakymą atsiliginta. Jos įsitikėjimas ir stebuklinga galybė sugrįžta: sutrauko ji anglų rėtėžius, veda savo žmones prie galutinios pergalės; bet visgi čia ji randa mirtį už savo prigimtą žemę.

Schiller perkeitė istorišką faktą. Tuo tarpu, kaip Joana buvo gyva sudeginta ant laužo, kaipo raganė, jis perstato ją krintančią kovoj. Klaustina, ar gali autorius laužyti istorišką faktą dailės dėlei? Žinoma, dailė turi savo tiesas. Tačiau abejotina, begu tikslinga prieštarauti tam, kas yra pritvirtinta, plačiai žinoma ir istoriškai svarbu. *Pranas Gudas.*

[Užbaiga bus].

A. B. Strimaitis.

Cibulskis.

[Tąsa].

netruko atpyškėti vieškeliu vedančiu į Naumiestį. Prie Višpinių kaimo rogėse sėdėjo užpakalyje Jokūbas su savo moteria, o ant lentutės Cibulskis važnyčiojo; šale jo sėdėjo vienturtis Zakaraucko sūnus apie dvylikos metų amžiaus.

Daug žmonės būdavo kalba apie Višpinių pavieškelyje esančias kapinaites: tai matydavę baltą stulpą nuo žemės iki dangui, o ypatingai žiemos laike, tai keleiviai girdėdavę nepaprastus balsus ir dejavimus ant tų senų kapinaičių.

Jokūbo pati Pranė buvo užsimąsčiusi apie įvairius atsitikimus. Iš pat Griškabudžio visu keliu bijojosi tų kapinaičių. Kaip tik privažiavo Višpinių kaimą, atėjo jai į galvą mįslis: kad pereitą vasarą tuose namuose dūšėlė vaitojo, kad tarnaitė kasžinkas perkando ranką grinčioje patamsy, kada ji suko girnas ir kaip bernas, pietus bevalgydamas, pamatė ma-

zytę rankutę iš pabalkės, beriančą smeltis tiesiai į bliūdą su barščiais; tai vėl, kokis ubagas, atėjęs, pasakojo, kada apsinakvojęs pas tą gaspadorių, tai nakčia pradėjo žirniais barstyti nuo pečiaus vasaros laike, kada žirnių nesiranda ne tik ant pečiaus, bet nė klėtyje ir tt. Pranei atėjo į makaulę ir daugiau visokių, baisių atsitikimų, det labiausiai jai rūpėjo tos kapinaitės, pro kurias retas žmogus tegalėdavo pravažiuoti be kokio-nors nepaprasto atsitikimo.

Susėdę rogesna, nieko tarp savęs nekalbėjo. Zakarauckutis sėdėjo šale Cibulskio, susitraukęs į sermegą nuo šalčio, o Antanas laikė vadeles, visai negalvodamas apie kokius-ten nelaimingus atsitikimus. Jokūbas, užvirtęs rogių kampe, snaudė; tik Pranė buvo perimta baimės apie tai, kas bus, kaip privažiuos kapinaitės. Bet štai ir kapinaitės. Arkliai smagiai bėgo; tik staiga galvas augštyn kilstelėja, ir suprunkštę, sustoja ties pat kapinaičių vartų. Pranė net pastyro iš baimės, negalėjo pabaigti nė savo sveikamarijos, ir tiktai kartojo tuos pačius žodžius po kelis kartus.

Cibulskis sugriebęs vadeles trumpiau, kirto sarchyams po rimbą; bet arkliai, kurie buvo gana baugūs, nepasibijojo botago. Cibulskis sukirto antrą ir trečią sykį; arkliai išsimušė iš vėžių ir pasileido pakalnėn taip smarkiai, kad Antanas nebegalėjo jų nė sulaukyti. Arklius pavyko sustabdyti už keleto varsnų nuo kapinių. Sustojus, Antanas padavė vadeles Zakarauckui ir pasisakė, eisiąs pažiūrėtų, kas ten yra ant tų kapinių, kad taip arkliai baidosi.

— Ką! Ar tau gyvastis nemiela, kad tu ten vilksies! Susimildami, greičiaus iš čia — šaukė Pranė.

Tuo tarpu išbunda Jokūbas, kuris miegojo visu keliu nuo Griškabudžio. Išgirdęs apie Antano manymą, jis taipgi neleidžia Antanui iš rogių išlipti. Bet Antanas pasako, kad sartoji perkėlė koją per viržį ir reikia tą pataisyti. Jam buvo pavelyta iš rogių išlipti. Dabar jis pasisakė, botagą pametęs, ir bėgo kapinių link jo jieškotų. Čia vėl Pranę didžiausias išgąstis apėmė; ji pradėjo išnaujo šaukti ir kolyti Antaną už jo kvailą drąsumą. Tas vienok nieko negelbėjo. Ir kaip ji buvo nustebinta, kada, po tiek išgąsčių ir baimių, už trumpos valandėlės, sugrįžo Antanas sveikas, su miltų maišų ant kupros, nuo kurio buvo pasibaide arkliai! Antanas nesusiturėjo nepatėmyjęs, kad, jeigu jo nebūtų buvę, tai nauja istorija apie vaidinimąsi ant kapinių būtų buvusi nukalta.

Cibulskis jieško laimės.

Visi aplinkiniai kalbėjo, kad Cibulskis nieko pasaulyje nebijo. Ginčydavosi su Antanu, jog jis negalės vienas pirtyje per naktį išbūti, pro durpinyčią vidurnaktyje praeiti, spragilą iš kluono atnešti etc., o Antanas vis laimėdavo ginčus. Pradėjo seniai šnekėti, kad Cibulskis jieško baimės, kurią galiaus suradęs, negalės džiaugtis.

Sykį Jokūbas su Zakaraucku nutarė ištirti, ar tikrai Cibulskis nieko nebijo. Juodu padarė iš skarmalų garnį ir pastatė jį pirtyje prieš pakurtą pečių.

Tada Jokūbas, atėjęs pas Cibulskį, pradėjo pasigesti Zakaraucko. Jis paprašė Antano, kad tas, nuėjęs pirtin, pažiūrėtų ar nesugaravo Zakarauckui galvos.

Pravėręs duris, Cibulskis pamatė stovintį prieš pečių garnį ir nusistebėjo, iš kur tas garnys ėmėsi žiemos laiku. Priėjo jis prie to garnio ir, apčiupinęs rado, kad tai buvo skurlinis paukštis, jo išgąsdinimui įtaisytas. Pakilnojo jis tą garnį ir nusijuokęs pastatė jį tą pačią vietą. Tuo tarpu Jokūbas viską per langelį tēmyjo. Garnį palikęs, Antanas pradėjo po visus užkampius jieškoti Zakaraucko. Čia pasirodo Jokūbas ir klausia apie Zakaraucką; Antanas nušypso tiktai, supratęs, kas jam užtaisė šposą.

Paskiaus Cibulskis tuo pačiu garniu laike linaminio nemaža juokų pridirbo; jis pastatė jį prieš tą patį pečių; mergos priėmė garnį už "špuką", ir Antanas turėjo daug darbo, idant jās pertikrinti, kad jokių špukų niekur nėra ir kad čionai tiktai skarmalinis garnys. Potam išnešė tą "špuką" lauk ir pastatė ant sniego taip, kad visi turėjo juoko iki valiai.

Cibulskis su velniu pypkių nemaino.

Kur tik būdavo Cibulskiui pasitaikys išeiti, visur ji seniai užkabinėja, visai bando ji gąsdinti ir juoktis iš jo, kad jisai netiki į jokus bauginimus; o jisai būdavo visame priešingas seniems, kurie kalbėdavo apie visokius senovės atsitikimus, tvirtindami, kad tai jų dėdukas tikrai matęs tą ar tą dalyką, persiveždavęs velnią iš jomarko ir tt. Antanas sakydavo, kad tai tik vis kitąsyk atsitikdavo ir užklaUSDavo, kodėl dabar jau nieko panašaus neatsitinka. Jeigu kas bandydavo nurodyti, kad ir dabar dar yra tokių vietų, kur velniai pypkes maino su arkliaganiais, tai jis atsakydavo: "Cibulskis su velniu pypkiu nemaino". Jis tiesiai sakydavo, kad tai yra grynas melas; prašydavo kiekvieno su juom eiti į nurodytas vietas, kaip tai, Vilkyne, Raugaly durpinyčias, Auksučių piliakalnį ir daug kitų vietų. Antanas eidavo į tās vietas, ar kartais negalės pagauti kokį špuką.

Vieną kartą eidamas vienas iš Griškabudžio, temstant, atėjo iki Mureikų krūmų. Štai iš tankumyno iššoka trumpas vokietukas su viena šnerve, dviem šikšniniais ragučiais ir ilga, plona uodega, ant kurios galo buvo čiubas plaukų, pelyginai, lyg koks kutas. Viena koja buvo arklio, o kita karvės. Rankoje turėjo spragilo keltuvę, visokiais dažais nudažytą; prie jos galo buvo pririštas kanapinis pavadys.

Vokietukas kilstelėjo skribelę ir užkalbino:

"Kur taip tu skubiniesi Vincai?"

Iš pirmutinių žodžių Cibulskis suprato, kas tas buvo per vokietukas; nors nuduotai per nosis šnekėjo, vienok Vincas pažino, jog tai buvo Vatkevičiaus gizelis, kuris mokinosi staliorystės. Ant užklaUSIMO Cibulskio atsakė einąs namo.

Vokietukas pradėjo greta Vinco eiti ir išsišiepdamas kartas nuo karto, uždavinėjo Vincui įvairius klausimus. Vincui nusibodo tas kvailas vokietuko užsilaikymas ir jis paklausė velniuko:

(Tas bus).

Redakatoriaus atsakymai.

SLA. 192 kuopai. Norint išsimokinti geografijos ir etnologijos, geriausia būtų įgyti tam tikras knygas. Idant tuodu mokslu gerai suprasti, būtinai reikalingi yra žemlapiai ir paveikslai, kas per daug brangiai "Tėvynei" atseitų. Jeigu jau lėšų ir neimtume į atidą, tai negalima būtų to padaryti bent dėlei vietos stokos mūsų organe, kuris pirmų-pirmiausiai turi užsiimti bėgančiais visuomeniškais reikalais. Kas liečiasi to, jog jūs atrandate geistinu dalyku suteikti lietuviškai visuomenei supratimą apie žodžio "tauta" reikšmę, tai galėsime tą paaiškinti tam tyčia straipsniu biskį vėliaus.

A. B. S. "Gyvenimo knyga", kaip iš eilivimo, taip ir iš turinio pusės, veikalas laikraščiu per silpnas.

J. J. Kengriui. Antrašas redakcijos "Russky Golos": 1-3 Cooper Square, Cor. 4th St., New York.

A. Strimaičiui. "Pažvalga" bus sekančiame numeryje. Ačiu.

J. T. Kazlauckui. Atspaudinsime No. 32.

V. Strygui. Tamistos korespondencija tilps ateinančią savaitę.

A. J. Ramanauskui. Dėkui. Pasinaudosime.

K. Saimonui. Korespondencijos netalpinsime, keno ji nebūtų.

J. Simanauskui. Zakoniūtės negali deportuoti, nes ji ištekėjo. To viso bylinėjimosi smulkmenos skaitytojams nesvarbios. Netilps.

Nauj raštai.

ALLGEMEINE LITAUSCHE RUNDSCHAU. Išėjo No. 6. Leidžiamas V. Vanagaičio, Tilžej. Įtalpa: Aus Gross-Litauen, N. Die litauische Sprachenfrage in Klein-Litauen, S. Jung-Litauen. Von **B. Kudlus** Die Nationalitaetfrage in im Kulturlichte. **Esmaitis** Das Auswandern der Litauer aus Gross-Litauen. A. Nieman Aufbluhen der Litauischen Literatur.

BIRUTE. No. 7. Turinys: Iš didžiosios Lietuvos. S. Lietuvių Jaunuomenės Susivažiavimas ant Rambyno. **J. Wanagaitis** "Byrutės" ir visuomenės dėl. Mušis prie Žalgirio. **Kudlus**, Ar dabartinės mokyklos atsakančios. **J. L.** Balsas iš Amerikos. **Perkunėlis**, Užgynimas Rusų lietuviams spaudos per grafą Murawjową, tąsa.

ŽEMDIRBYS. 11-12 No. ir priedas KOPERATORIUS No. 2.

Skaitykite visi "Tėvyne"!
Metų kaina \$1.25.

Susirinkimai SLA. kuopų:

New Haven, Conn. 142 kp. LSA. bus nepaprastas susirinkimas 11 d. Augusto, 7:30 vakare, L. A. U. Kliubo name. Gerbiamieji draugai, malonėkite visi į susirinkimą prisidėti, nes likosi praeitam susirinkime kuopos valdyba galutinai neišrinkta. Todėl privalo visiems prisidėti ir kuppos reikalus galutinai sutvarkyti.
Per J. F. Juozunas.

DLK. Gedimino Beno Orchestra

(po vadovyste A. M. Grubio).

Grajinam ant Piknikų ir Balių, tad, lietuviai rengenti piknikus ar balius, reikalaujami Orchestros kreipkitės pas savuosius, — lietuvius, o mėg užganėdysim visus už neaugštą kainą. Reikalaujantieji kreipkitės šiais antrašais:

Ofisas: 339 W. Broadway.

Gyvenimo vieta: 224 Athers st., So. Boston, Mass. (32)

Nuo administracijos.

Permainanti antrašus. Permainydamas antrašą, prisiųsk seną ir naują antrašą, teipgi drauge kuopos numerį, kokioj kuopoj priguli, beko antrašas nebus mainomas.

Apskelbimai turi but apmokami iš kalno.

Pajieškojimai, balių, piknikai, prakalbos turi but apmokami: 50c. už vieną kartą, 75c. už du, \$1.00 už tris kartus. Dovanai talpinasi tikslai SLA. kuopų susirinkimai.

"Tėvyne" administracija.

Dykai.

Tik prisiųsk už du centu markę dėl pašto kaštų, o aplaikysi knygele dykai "Medikalogija", kuri kožnam reikalinga turėti. Tik atsišauk greitai nes vėliaus negausi. W. J. PETKON, 27 Porter St., MONTELLO, MASS.

Naujas Kataliogas Lietu lų kalboje su Ilustracijom.

Visokių Armonikų ir kitų įvairių muzikališkų instrumentų. Geriausių Britvų, laiškams spaudymo mašinėlių, Lietuviškų knygų ir kitų įvairių prekių. **Į Kainos žemesnes** už kitų, prekės (tavorai) **geriausios rūšies**. Apsteliavimai per laiškų atliekami teisingai ir sparčiai. Prisiusk savo adresą su 2c. pašto marke, o minėtą kataliogą gausite dovanai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,

40

812-33-rd Street,

Dept. I,

Chicago, Ill.

Dr. I. Stankus

Šiomis dienomis pasekmingai išlaikė daktariškus kvotimus ir išvažiavo į New Yorką, lavintis praktiko j darymo operacijų. Nuo pusės Rugsėjo mėnesio sugrįžs į Bostoną ir čia atidarys savo ofisą

Lietuviai! rašykitės prie
Susivienijimo Lietuvių A-
merikoje, dauginkit narių
ir kuopų skaitlių!...

SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių. pusl. 217 kaina	50 c.
2 Lietuviška Chrestomatija. pusl. 176	40 c.
3 Dėdai ir Gražina. pusl. 61	25 c.
4 Europos Istorija. pusl. 319	25 c.
5 Gibsinis Jotis. pusl. 38	15 c.
6 Jonas iš Kempės ir Šilka. pusl. 23	10 c.
7 Konradas Valenrodas. pusl. 24	15 c.
8 Kražių skėrdynė. pusl. 77	15 c.
9 Kun. Aleksandra Burba. pusl. 29.	20 c.
10 Kelionė į Europą. pusl. 52	10 c.
11 Kuomi žmonės gyvena?. pusl. 58	15 c.
12 Lietuviai Amerikoje. pusl. 174	\$1.00
13 Naktys Edvardo Yungo. pusl. 21	10 c.
14 Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
15 Petras Žemaitis. pusl. 69	20 c.
16 Padėjimas Lietuvių Tautos. (rusų kalba)	\$1.00
17 Dirva. pusl. 123 1898 m. vienas num.	75 c.
18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c	

SLA. Centro Valdyba.

PIRMININKAS:

M. J. Damijonaitis,
812 — 33-rd St., Chicago, Ill.

PADEJEJAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

SEKRETORIUS:

J. Žemantauskas,
39 W. Porter St., Waterbury, Conn.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.
P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
B. K. Balevičia,
260 E. Main St., Amsterdam, N.Y.
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

**KNYGIUS ir "TEVYNĖS"
ADMINISTRATORIUS**

S. Astramskas,
318 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

ŽEMAITĖS RAŠTAI

Antra pataisyta laida. Leidžia-
mi prenumeratos keliu. Su
autorės paveikslu ir aprašymu
jos gyvenimo ir darbų. Prenu-
merata — **VIENAS DOLERIS**
Pinigus siųskite aiškiai pažy-
mėdami savo vardą ir adresą:

ANT. ŽYMONTAS,
318 West Broadway,
So. Boston, Mass

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karūnas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklellus, kepures ir marszklinius paredus, telpgi visus bažnytinius aprėdalu. Norėdamos guodo-
tinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee avo.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė

nuo

Strėnų skaudėjimo

Degimo krutinėje

Galvos skaudėjimo

Kateros

Užsišaldymo

Neuralgijos

nuo

Gerklės skaudėjimo

Mešlungio

Skausmo krutinėje

nuo

Patrukimo

Azma arba

Dusulio

Štyvumo sprando

Skaudėjimo:

Šonuose

Rankų ir

Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė li-
gonbučiai, arba paslaptiŕigoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškia
(be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo
gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažin-
ties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu ge-
ras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą.
Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes
kitaip negausit atsakymo. Teipgi mės reikalaujame gerų agentų kiekviename di-
deliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali už-
dirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausių. Taigi ra-
šykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti
visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautie-
čiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų do-
vanai kokiemsnors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gy-
duolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mės
gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano
kostumeriams, kad aš perkėliu savo krautuvę iš Brooklyn
N.Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje
galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU,
KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNE-
TU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instru-
mentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GU-
MINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su
puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už
25c., 5 tuž. - \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS
seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su
prisiuntimu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3
pareikalaukit šiandien: prisiųsdami tikrą savo adresą ir už 5c,
markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš
gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės
kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kana-
dos kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip
kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties

šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

